

ΓΡΑΠΤΗ ΩΡΙΑΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ
ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ (Ομηρικά έπη: Ιλιάδα)
Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κείμενο: Ραψωδία Α, 69-101

Αυτά εἶπε κι ἐκάθισε· και τότε ο Θεστορίδης
ο Κάλχας ἐσηκώθηκεν, ὀρνεοσκόπος πρῶτος
που ἐγνώριζ' ὅλα μέλλοντα, παρόντα, περασμένα
και ὀδήγησε στὴν Ἴλιον τῶν Ἀχαιῶν τὰ πλοῖα
μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα μαντικὸ που τοῦ ἔχε δώσει ο Φοῖβος.
Σ' αὐτοὺς καλοπροαίρετα τότε ὀμιλοῦσ' ἐκεῖνος:
«Με προσκαλεῖς, δίφιλε Πηλεΐδη, να ἐξηγήσω,
πῶς ἐγεννήθηκε ὁ θυμὸς του μακροβόλου Φοῖβου·
θέλει το εἰπῶ· μόνον ἐσὺ στοχάσου και ὀμοσέ μου
να με βοηθήσεις πρόθυμα με λόγον και με χέρι,
ὅτι θ' ἀνάψω τὴν χολὴν ἀνδρός που τῶν Ἀργείων
δεσπάζει και ὅλ' οἱ Ἀχαιοὶ του εἶναι ὑποταγμένοι·
ὅταν θυμώσει στον μικρόν, νικά ὁ βασιλέας·
ὅτι ἀν χωνεύσει τὴν χολὴν σ' ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν,
ὀμως τὸ πάθος ἀσπονδο στα στήθη μέσα τρέφει
να ξεθυμάνει στο ἐξῆς· και σκέψου ἀν θα με σώσεις».
Και ὁ γοργοπόδης προς αὐτόν Πηλεΐδης ἀποκρίθη:

70 «Ἀφοβα λέγε τον χρησμόν ὀποῖον ἠξεύρει ὁ νους σου·
Ὅτι, μα τον Ἀπόλλωνα, που τες ευχές ἀκούει,
Κάλχα, και συ τῶν Δαναῶν προσφέρεις του χρησμούς του,
ὀσο ἐγὼ ζω κι ἐδὼ στὴν γῆν βλέπω τὸ φως του ἡλίου,
βαρὺ κανεῖς ἐπάνω σου τὸ χέρι δεν θα βάλει 90
τῶν Δαναῶν ὀλων κανεῖς, και μήτε ὁ Ἀγαμέμνων
75 που σήμερα τῶν Ἀχαιῶν καυχάται ὀτ' εἶναι ὁ πρῶτος».
Και ὁ μάντις ὁ ἀκατάκριτος ἐπῆρε θάρρος και εἶπε:
«Τάμα ποσὼς δεν του ἔλειψε, μητ' ἐκατόμβη, ἀλλ' εἶναι
ὁ ἱερέας ἀφορμή, που ἀνήφησ' ὁ Ἀτρεΐδης· 95
τὴν κόρη δεν ἀπόλυσε, τὰ λύτρα δεν ἐδέχθη,
80 ἰδοῦ γιατί μας ἐθλίψε και θα μας θλίψει ὁ Φοῖβος.
Οὐδ' ἀπ' τους Δαναοὺς ποτέ τὴν λοιμική θα διώξει
πριν δοθεῖ ὀπίσω του πατρός ἡ λαμπρομάτα κόρη
ἀλυτρη, ἀνεξαγόραστη και ἀγίαν ἐκατόμβην 100
στον Χρῦση ἀποστείλομεν· τὸτ' ἴσως ἴλεως να γίνει»
85

Ερωτήσεις

1. Γιατί ὁ Κάλχας φοβάται να μιλήσει για τὴν αἰτία του λοιμοῦ και ποια διαβεβαίωση του δίνει ὁ Ἀχιλλέας;

.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 4)

2. Ποια εἶναι σύμφωνα με τον Κάλχα ἡ αἰτία του λοιμοῦ που ἔχει πέσει τους Ἀχαιοὺς και με ποιο τρόπο θα σταματήσει;

.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 4)

3. α) Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες ανάλογα με το πρόσωπο που έχει το λόγο και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο σε καθεμιά.

.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)

β) Με ποια τυπικά επίθετα χαρακτηρίζεται ο Αχιλλέας από τον Όμηρο μέσα στο κείμενο;

.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)

4. α) Χαρακτηρίστε τον Αχιλλέα μέσα από τα λόγια του στο παραπάνω απόσπασμα.

.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)

β) Να βρείτε στα λόγια του Κάλχα και να σχολιάσετε σύντομα τις φράσεις που προβάλλουν την απόλυτη εξουσία του βασιλιά στα μυκηναϊκά χρόνια.

.....
.....
.....
.....
.....

(Μονάδες 3)